

طرح درس روزانه درس دوم عربی چهارم انسانی (پیش دانشگاهی)

عنوان درس	عُلُو الهمة	موضوع درس	الجامد و المشتق	صفحات	۱۱ الی ۱۲
مدت تدریس	۹۰ دقیقه	نحوه تعامل	گروهی	پایه	چهارم انسانی (پیش دانشگاهی)
مقطع	متوسطه ۲	نام دبیر	رحمن بخش سپاهی	نام مدرسه	علی اکبر دهک

مشخصات کلی و عمومی دانش آموزان

جنس	پسر	سن	سن
خصوصیات جسمی	سالم	خصوصیات ذهنی	خصوصیات ذهنی
وضعیت مادی و اقتصادی	متوسط	وضعیت اجتماعی و فرهنگی	وضعیت اجتماعی و فرهنگی
ویژگی های اخلاقی	خوب	انتظارات	انتظارات

مراحل حیطه شناختی

هدف های کلی درس

	دانش آموز در پایان این درس باید بتواند:
دانش	* جامد و مشتق را تعریف کند
درک	* انواع مشتق را نام ببرد
کاربرد	* موارد ساخت صفت مشببه افعال و فعلاء را بیان کند
تجزیه	* نکات مهم در ساخت اسم تفضیل را بیان کند
ترکیب	
ارزشیابی	

سخنرانی - توضیحی

روش ها و فنون تدریس

وایت برد و ماژیک های رنگارنگ احيانا چارت و نرم افزار های آموزشی

وسایل و مواد کمک آموزشی

سلام و احوالپرسی ، حضور و غیاب

آمادگی قبل از تدریس

جامد و مشتق
اسم جامد: اسمی است که از کلمه ی دیگری (فعل) گرفته نشده باشد و دارای ریشه فعل نیست .
مانند : القلم ، البيت
اسم مشتق : کلمه ای است که از کلمه ی دیگری گرفته شده باشد و دارای ریشه فعل است (به فعل منتهی می شود). مانند : مسجد(سَجَدَ) ، مفتاح (فَتَحَ) ، المعلم (عَلَّمَ) ، و اسم مشتق در اصم که دارای معنای وصفی بوده و ریشه ی فعلی داشته باشد. مانند : عالم ، علیم ، معلوم ، علامه و
اسم جامد : دو نوع است
الف) مصدری : تمام مصدرها، ثلاثی مزید و مجرد ، رباعی مجرد و مزید ، جامد مصدری اند و جامد مصدری یعنی امکان ساختن اسم مشتق از آن وجود داشته باشد. مانند : علم (عالم) ، اجتهاد (مجتهد) ، نصر (ناصر)
ب) غیر مصدری : جامد غیر مصدری آن است که امکان ساختن اسم مشتق از آن وجود ندارد، مانند : البيت ، الذار ، القلم .
انواع اسم های مشتق :
۱- اسم فاعل : ناصر ، ضارب (ثلاثی مجرد) ، معلم ، مجتهد (ثلاثی مزید)
۲- اسم مفعول : منصور ، مضروب (ثلاثی مجرد) ، مُرْسِل ، مؤدب (ثلاثی مزید)
۳- اسم مکان : مسجد ، مَعْبَد ، مشهد
۴- اسم زمان : مغرب ، مؤعد ، مشرق
۵- صفت مشببه : وزن های مختلفی دارد مانند : فَعْل (حَسَن) ، فَعِيل (کریم) ، فَعْلان (کسلان عذَب)
۶- اسم مبالغه : وزن های مختلفی دارد. فَعَال (جَبَّار) ، فَعِيل (صَدِيق) ، فَعْل (مِظَن) ، فَعُو
۷- اسم تفضیل : در مذکر بر وزن «أفعل» اکبر و در مؤنث بر وزن «فعلی» «کبری» می آید.
۸- اسم آلت : بر سه وزن می آید، مفعَل ، مفعلة ، مفعَال : میزِد (سوهان) ، مَکْنَسَة (جارو)
(کلید)
نکته ها :
۱- هر اسم فاعل یا مفعولی که معنای آن بر ثبوت و پایداری دلالت کند صفت مشببه است مانند : «مالك يوم الدين» «المؤمن طاهر القلب و محمود العمل»
۲- صفت مشببه اگر بر رنگ و عیب دلالت کند در مذکر بر وزن «أفعل» و در مؤنث بر وزن «ففعلاء» می آید .

ارایه مطالب

(تدریس هدف های رفتاری)

<p>مانند: رنگ؟ لَحْمَر (سرخ) أبيض (سفید) - بِيضَاء (سفید) عیب؟ أَعْرَجُ ؟ عَرَجَاء (لنگ) أَعْوَج - عَوْجَاء (کج) ۳- شرط اسم تفضیل آن است که از فعل ثلاثی مجرد معلومی باشد که بر رنگ و عیب دلالت نکند . مانند : أَعْلَمُ (داناتر) أَفْضَلُ (فاضل تر) وقتی که یکی از شرایط را نداشته باشد مصدر منصوب به آن به عنوان تمییز بعد از «أَشَدَّ» و «اکثر» و «أَقْلَّ» و مانند آنها می آید. اکثر اجتهاداً یا اقلّ و مصدر منصوبی که بعد از اسم های تفضیل بیاید ، معمولاً تمییز است مانند : هُوَ أَشَدُّ أَجْتِهَاداً ؟ او مجتهدتر است هَذَا أَكْثَرُ سَوَاداً ؟ این سیاه تر است. أَنْتَ أَقْلُّ مَرَضاً ؟ مریضی تو کمتر است.</p>	
<p>جامد و مشتق اسم جامد: اسمی است که از کلمه ی دیگری (فعل) گرفته نشده باشد و دارای ریشه فعل نیست . اسم مشتق : کلمه ای است که از کلمه ی دیگری گرفته شده باشد و دارای ریشه فعل است (به فعل منتهی می شود). مانند : مسجد (سَجَدَ) ، مفتاح (فَتَحَ) ، المعلم (عَلَّمَ) ، اسم جامد : دو نوع است الف) مصدری (ب) غیر مصدری انواع اسم های مشتق : ۱- اسم فاعل : ناصر ، ضارب (ثلاثی مجرد) ، معلّم ، مجتهد (ثلاثی مزید) ۲- اسم مفعول : منصور، مضروب (ثلاثی مجرد) ، مُرْسَل ، مؤدّب (ثلاثی مزید) ۳- اسم مکان : مسجّد، مَعْبِد، مَشْهَد ۴- اسم زمان : مَغْرِب، مَوْعِد، مشرق ۵- صفت مشبّهه : وزن های مختلفی دارد مانند : فَعْل (حَسَن) ، فَعِيل (كَرِيم)، فَعْلَان (كَسْلَان عَذْب) ۶- اسم مبالغه : وزن های مختلفی دارد. فَعَال (جَبَّار) ، فَعِيل (صَدِيق) ، فَعْل (مِظَن) ، فَعْو ۷- اسم تفضیل : در مذکر بر وزن «أَفْعَل» اکبر و در مؤنث بر وزن «فَعْلَى» «کبری» می آید. ۸- اسم آلت : بر سه وزن می آید، مَفْعَل، مَفْعَلَة ، مَفْعَال : مِزْد (سوهان) ، مَكْنَسَة (جارو) (کلید)</p>	<p>خلاصه و نتیجه گیری</p>
<p>مشتقات متن درس را مشخص کنید</p>	<p>ارزشیابی</p>
<p>تمرینات درس را حل کنید</p>	<p>تعیین تکلیف (احتمالیه تدریس)</p>
<p>رحمن بخش سپاهی www.sepahi61.ir</p>	<p>تهیه کننده</p>